

EVROPSKA CENTRALNA BANKA

STATISTIČNI PODATKI ECB
KRATEK PREGLED
AVGUST 2005

Glavni namen statističnih podatkov Evropske centralne banke (ECB) je zagotavljati osnovo za denarno politiko ECB in druge naloge Eurosistema in Evropskega sistema centralnih bank (ESCB).

Ta zloženska na kratko opisuje statistične podatke, ki jih v sodelovanju z nacionalnimi centralnimi bankami Evropske unije (EU) razvija, zbira, pripravlja in objavlja ECB.

IZHODIŠČA

Pri pripravi statističnih podatkov Evropski centralni banki pomagajo nacionalne centralne banke (NCB). Te (oz. v nekaterih primerih drugi nacionalni organi) zbirajo podatke pri kreditnih institucijah in drugih virih v svojih državah ter izračunavajo agregate na nacionalni ravni, ki jih nato posredujejo ECB. Slednja pripravi agregate za euroobmočje in jih objavi.

Glavne značilnosti statističnih podatkov ECB so:

- usmerjenost na euroobmočje: vsi nacionalni podatki, na katerih temelji statistika ECB, morajo ustrezati skupnim opredelitvam in klasifikacijam, da so dovolj primerljivi za izračun smiselnih agregatov.
- pravno osnovo za razvoj, zbiranje, združevanje in objavljanje statističnih podatkov ECB določa Statut Evropskega sistema centralnih bank in Evropske centralne banke. ECB je sprejela in objavila vrsto pravnih aktov, ki obravnavajo širok izbor statističnih podatkov.
- ECB sicer skrbi, da so njene zahteve glede statističnega poročanja izpolnjene, vendar si obenem prizadeva čim bolj olajšati breme, ki ga statistično poročanje predstavlja za kreditne institucije in druge poročevalce. Če je le mogoče, zato uporablja obstoječe statistične podatke.
- ECB tesno sodeluje z ustanovami Evropske skupnosti. Za statistiko na evropski ravni sta skupaj odgovorni ECB in Evropska komisija (s pomočjo Statističnega urada Evropskih skupnosti, Eurostata). Natančno delitev dela določa Memorandum o soglasju glede gospodarske in finančne statistike (marec 2003), ki je objavljen na spletni strani ECB.
- Pri obravnavi statističnih vprašanj ECB tesno sodeluje tudi z drugimi mednarodnimi organizacijami. Če je le mogoče, statistični podatki ECB upoštevajo mednarodne standarde.

KAKŠNE STATISTIČNE PODATKE PRIPRAVLJA ECB?

Glavne vrste statističnih podatkov, ki jih objavlja ECB, so:

Statistični podatki o denarju, bankah in finančnih trgih

ECB vsak mesec zbere in objavi vrsto statističnih podatkov in kazalnikov o denarju, vključno s široko opredeljitvijo ponudbe denarja (denarni agregat M3), njegovimi komponentami (bankovci in kovanci, kratkoročni depoziti in kratkoročni tržni instrumenti) ter ustreznimi protipostavkami, zlasti krediti in dolgoročnejsimi obveznostmi. Poleg tega prilagaja mesečne statistične podatke sezonskim dejavnikom, kar olajšuje analizo trendov.

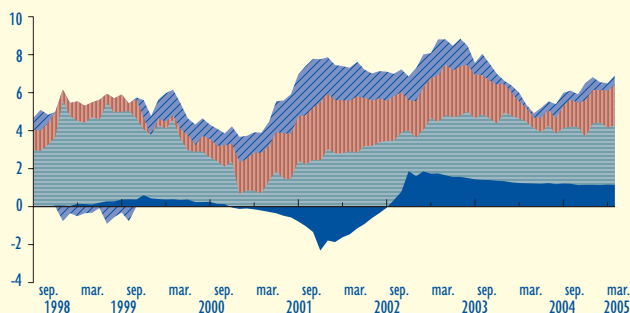
Denarni agregati in njihove protipostavke se izračunajo iz bilance stanja za sektor denarnih finančnih institucij (MFI), ki je prav tako objavljena vsak mesec. MFI so institucije, npr. banke, ki sprejemajo vloge ali izdajajo zelo kratkoročne vrednostne papirje ter dajejo kredite ali vlagajo v vrednostne papirje v lastnem imenu. Ta opredelitev je širša od opredelitve „kreditne institucije“ v zakonodaji Evropske skupnosti, saj vključuje sklade

denarnega trga in nekatere druge vrste institucij. ECB in nacionalne centralne banke sestavljajo sezname finančnih institucij, ki ustrezajo tej opredelitvi. Statistični podatki iz bilance stanja MFI se uporabljajo tudi za izračun obveznih rezerv, ki jih morajo vzdrževati te institucije, kar je eden od instrumentov denarne politike ECB.

ECB pripravlja usklajene statistične podatke o pasivnih in aktivnih obrestnih merah, ki jih MFI uporabljajo v svojem poslovanju s prebivalstvom in podjetji v euroobmočju.

GRAF I

Letne stopnje rasti M3 po glavnih komponentah
(skupni prispevki v odstotnih točkah, nedesez., stanje ob koncu obdobja)

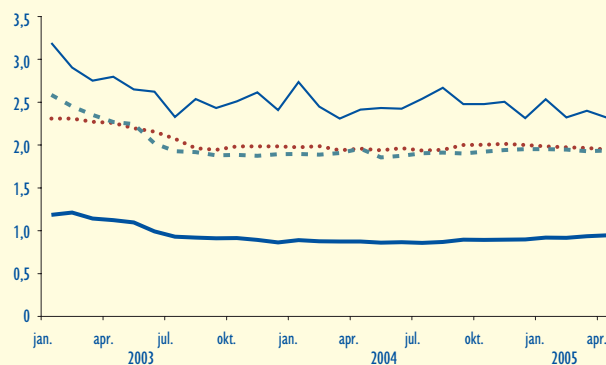

gotovina v obtoku
M2-M1
depoziti čez noč
M3-M2

Vir: ECB.

GRAF II

Obrestne mere MFI za depozite v eurih
(v odstotkih na leto, brez stroškov, obrestne mere za nove posle)

depoziti čez noč nefinančnih družb
vloge prebivalstva na odpoklic do vključno treh mesecev
vloge prebivalstva z dogovorjeno dospelostjo do vključno enega leta
vloge prebivalstva z dogovorjeno dospelostjo več kot dve leti

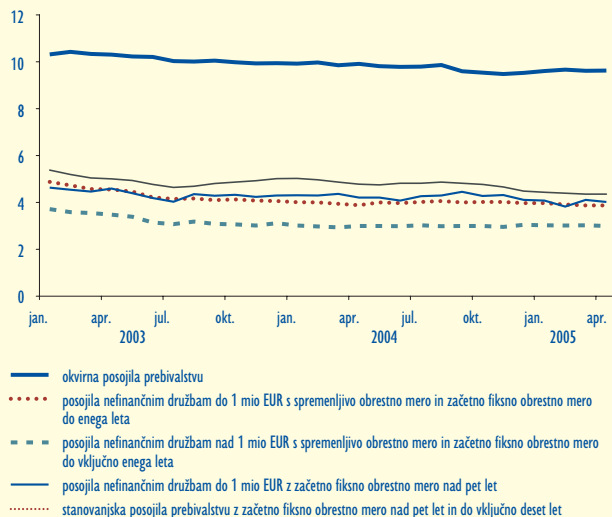
Vir: ECB.

ECB pripravlja tudi podrobne statistične podatke o cenah in obsegu trgovanja na finančnih trgih, vključno z mesečnimi podatki o obsegu trgovanja z dolžniškimi vrednostnimi papirji in delnicami v borzni kotaciji, pri čemer podatki zajemajo izdaje, odkupe in stanja ter informacije o cenah finančnih instrumentov. ECB nenehno izboljšuje skupne metodologije za izračunavanje primerljivih in reprezentativnih statističnih kazalnikov za finančne trge euroobmočja, kar omogoča tudi spremljanje finančne integracije.

ECB objavlja tudi informacije o finančnih institucijah izven sektorja MFI, vključno z investicijskimi skladi nederne trga, saj so njihove dejavnosti tesno povezane s poslovanjem MFI.

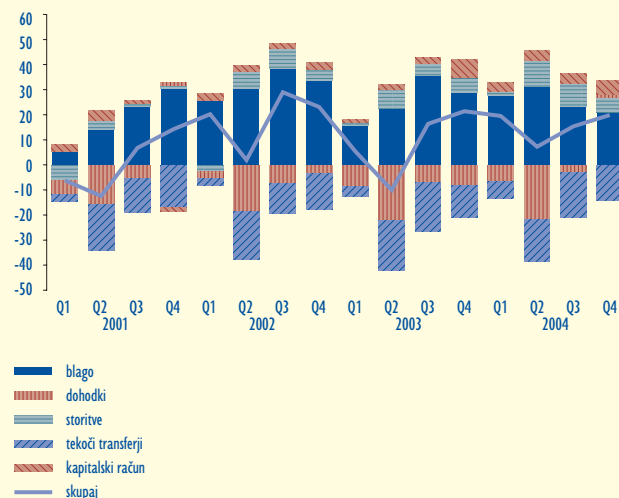
Plačilna bilanca in drugi statistični podatki transakcij s tujino
 ECB objavlja mesečne plačilne bilance za euroobmočje, ki prikazujejo glavne transakcije med rezidenti euroobmočja in rezidenti držav zunaj euroobmočja. Mesečne plačilne bilance dopolnjujejo podrobnejši četrtletni in letni statistični podatki, ki vključujejo tudi geografsko razčlenitev. Enoten metodološki okvir omogoča skupno analizo denarnih in plačilnobilancnih statističnih podatkov za euroobmočje. Monetarni prikaz plačilne bilance, ki jo ECB objavlja od junija 2003, je objavljena vsak mesec in omogoča povezavo med tujimi transakcijami nebančnih organizacij euroobmočja in ponudbo denarja v euroobmočju.

GRAF III
 Obrestne mere MFI za posojila v eurih
 (v odstotkih na leto, brez stroškov, obrestne mere za nove posle)

Vir: ECB.

GRAF IV
 Plačilna bilanca euroobmočja – tekoči in kapitalni račun
 (transakcije v mrd EUR; nedesez.)

Vir: ECB.

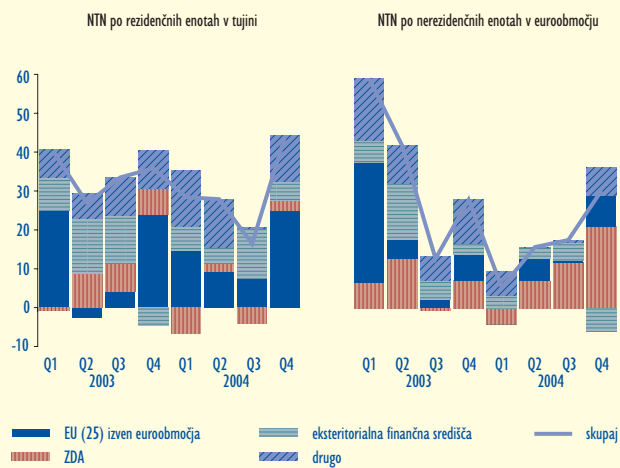
Poleg tega ECB objavlja mesečne statistične podatke o mednarodnih rezervah ECB in Eurosistema ter devizni likvidnosti, kot tudi četrletne in letne statistične podatke o stanju mednarodnih naložb euroobmočja, kar ji daje celovit pregled nad terjatvami in obveznostmi euroobmočja do tujine z geografsko razčlenitvijo (stanje mednarodnih naložb na letni ravni). Agregati za euroobmočje ločeno obravnavajo prejeme in izdatke ter sredstva in obveznosti. V nasprotju z nacionalnimi podatki o plačilni bilanci in stanju mednarodnih naložb, ki vključujejo vse transakcije in pozicije nacionalnega gospodarstva, vključno s transakcijami in pozicijami z drugimi rezidenti euroobmočja, pa podatki o plačilni bilanci in stanju mednarodnih naložb za euroobmočje vključujejo samo transakcije in pozicije z rezidenti držav zunaj euroobmočja. ECB pripravlja tudi statistične podatke o mednarodni vlogi eura in kazalnike efektivnega nominalnega in realnega tečaja eura, pri čemer uporablja različne deflatorje.

Finančni računi

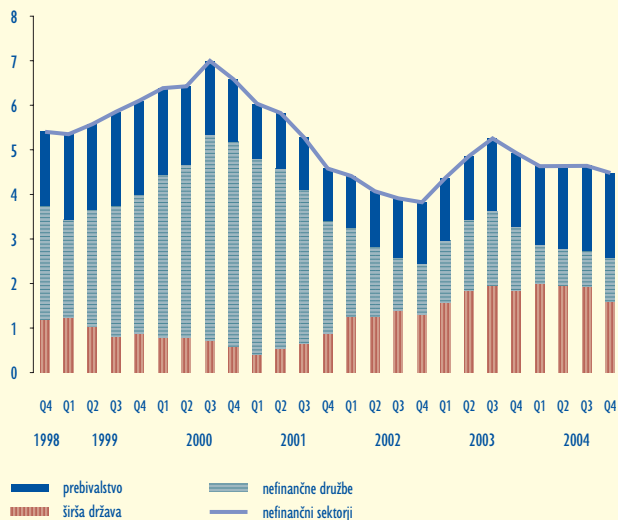
ECB potrebuje četrletne finančne in nefinančne račune za euroobmočje. Finančni računi zajemajo finančne transakcije in finančne bilance stanja za vse gospodarske sektorje v euroobmočju. Prikazujejo torej finančne povezave med posameznimi sektorji ter med sektorji in tujino. Tak širok prikaz gospodarstva daje tudi celovito sliko zadolženosti prebivalstva, gospodarskih družb in držav. Posebej zanimiva je tudi soodvisnost finančnih in nefinančnih transakcij, še zlasti glede na analitične izravnalne postavke, kot so varčevanje, javnofinančni primanjkljaj in bruto domači proizvod.

Računi so oblikovani v skladu s celostnim pristopom, ki ga določa Evropski sistem nacionalnih in regionalnih računov (ESA 95). Četrletni finančni računi za euroobmočje, ki temeljijo na usklajenih računovodskih načelih, so zelo uporabni tudi za navzkrižno primerjanje konsistentnosti zelo pogosto zajemanj podatkov iz denarnih in bančnih statistik ter statistik plačilne bilance, kapitalskega trga in državnih financ.

GRAF V
Plačilna bilanca euroobmočja: neposredne tuje naložbe (NTN) po glavnih protipostavkah (v mrd EUR, transakcije)

GRAF VI
Financiranje nefinančnih sektorjev euroobmočja (letne stopnje rasti; prispevki v odstotnih točkah)

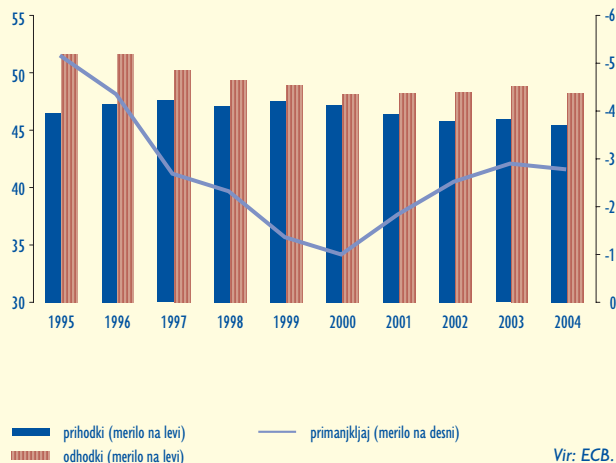

Zaenkrat so četrtni podatki o finančnih transakcijah in stanjih za nefinančne sektorje ter zavarovalnice in pokojninske sklade objavljeni v tabelah o investicijah in financiranju v mesečnem biltenu ECB. V pripravi pa so prikazi, ki bodo vsebovali podrobnejše podatke po sektorjih in finančnih instrumentih ter integrirane četrtni račune za finančni in nefinančni sektor euroobmočja.

Javnofinančna statistika

Za izvajanje analiz, ki so potrebne za oblikovanje denarne politike, ECB in ESCB potrebujeta celovite in zanesljive statistične podatke o javnih financah, ki so usklajeni z računovodskimi načeli ESA 95. Javnofinančna statistika predstavlja pomemben del integriranega sistema sektorskih nefinančnih in finančnih računov za euroobmočje. Letni podatki o javnih financah so predstavljeni v treh glavnih tabelah, ki prikazujejo časovne vrste za euroobmočje za i) prihodke in odhodke, ii) javni dolg in iii) razmerje med proračunskim primanjkljajem in spremembo javnega dolga za euroobmočje. Prikazana sta tudi proračunski primanjkljaj in javni dolg za posamezne države euroobmočja. Za izračunavanje agregatov euroobmočja so potrebne dodatne informacije o transakcijah med državami članicami in ustanovami Evropske skupnosti. Objavljeni so tudi četrtni javnofinančni podatki o prihodkih in odhodkih euroobmočja.

GRAF VII
Prihodki, odhodki in primanjkljaj širše države v euroobmočju
(v odstotkih BDP)

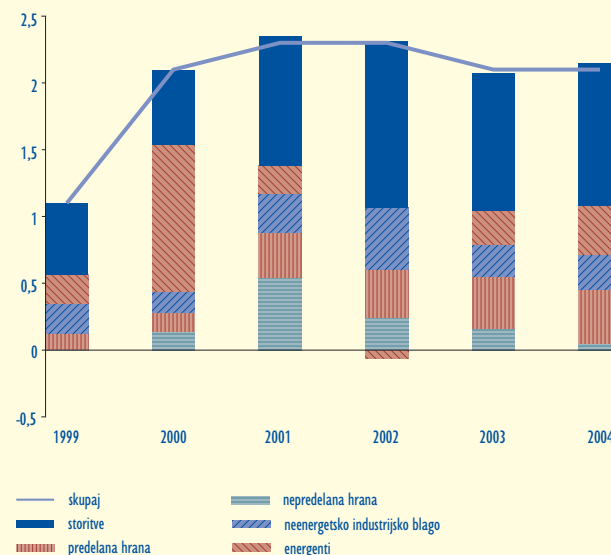
Vir: ECB.

Statistični podatki o HICP, drugih cenah, stroških, proizvodnji in trgih dela

ECB svoj temeljni cilj, stabilnost cen, opredeljuje glede na harmonizirani indeks cen življenjskih potrebščin (HICP) za euroobmočje. Poleg tega redno uporablja in objavlja vrsto statističnih podatkov o cenah in stroških, nacionalnih računih, trgih dela in zunanji trgovini ter različne druge splošne ekonomske statistike. Za zbiranje tovrstnih statističnih podatkov je v prvi vrsti odgovorna Evropska komisija.

ECB s Komisijo (Eurostatom) tesno sodeluje pri razvijanju usklajenih statističnih konceptov in zagotavljanju rednih in kakovostnih statističnih podatkov za euroobmočje. ECB pripravlja in objavlja različne izpeljane kazalnike za euroobmočje, na primer podatke o cenah stanovanjskih nepremičnin, zaposlenosti in produktivnosti ter izračunava desezonirane rezultate za euroobmočje.

GRAF VIII
Inflacija v euroobmočju (HICP)
(medletne spremembe v odstotkih, prispevki k letni stopnji rasti v odstotkih)

Opomba: od leta 2001 je vključena tudi Grčija. Seštevki posameznih komponent se zaradi zaokroževanja ne ujemajo z agregati.

Viri: Eurostat in izračuni ECB.

SREDNJEROČNI NAČRTI

Osrednji cilj pri razvoju statistike euroobmočja je vključitev različnih gospodarskih in finančnih statistik v celovit okvir četrtnih računov po institucionalnih sektorjih. Ti računi bodo zajemali finančne in nefinančne družbe, širšo državo in prebivalstvo, vključevali pa bodo tudi povezave z gospodarskimi subjekti izven euroobmočja. S tem se bo izboljšala usklajenost med finančnimi in nefinančnimi spremenljivkami, kar bo olajšalo analizo po sektorjih. Ena od srednjeročnih prednostnih nalog je npr. tudi nadaljnji razvoj novih in razširjenih statistik (npr. o nederarnih finančnih posrednikih). Te statistike bodo olajšale doseganje osrednjega cilja in dodatno okrepile statistično osnovo za denarno politiko ECB in druge naloge ESCB.

KJE JE MOGOČE NAJTI STATISTIČNE PODATKE?

Številne statistike so objavljene v mesečnih in četrtnih sporočilih za javnost ter v razdelku „Statistični podatki euroobmočja“ Mesečnega biltena ECB. Statistični podatki o najnovejših gospodarskih gibanjih v euroobmočju in državah članicah so povzeti v priročnem Žepnem statističnem priročniku ECB (*Statistics Pocket Book*). Ta vsebuje tudi različne primerjave med euroobmočjem, EU, ZDA in Japonsko. Priročnik je brezplačen in ga lahko naročite na naslovu ECB, ki je na zadnji strani zloženke.

Vsi statistični podatki so na voljo tudi v statističnem razdelku spletne strani ECB (www.ecb.int), kjer so med drugim podrobno predstavljene opredelitve in koncepti, uporabljeni za različne statistike (vključno z vsemi ustreznimi pravnimi akti).

DODATNE INFORMACIJE

Za dodatne informacije se obrnite na Oddelek za tisk in informiranje ECB (tel.: +49 69 1344 7454 ali 7455, faks +49 69 1344 7404) info@ecb.int.

NASLOV

Kaiserstrasse 29
60311 Frankfurt na Majni
Nemčija

POŠTNI NASLOV

Postfach 16 03 19
60066 Frankfurt am Main
Nemčija

ISSN 1725-3799 (spletna izdaja)